

Analýza odpadového hospodářství a
návrhová opatření pro obec
Velká Dobrá

Únor 2023

Na začátku roku 2021 nabyl účinnosti nový zákon o odpadech a další související zákony, které v mnoha ohledech přináší do České republiky revoluci v odpadovém hospodářství. Jedním z hlavních cílů nového zákona o odpadech je minimalizace vzniku odpadu ukládaného na skládky a vyšší míra třídění komunálních odpadů. Tyto cíle Česká republika přenesla do svého zákona ze závazné legislativy EU.

Nový zákon o odpadech pro dosažení uvedených cílů zavádí několik nových nástrojů, a to především takzvanou „míru separace“, což je zjednodušeně poměr vytříděného a skládkovaného odpadu. Pro obce je stanoven první milník míry separace 60 % v roce 2025. Neplněním separačních cílů se obce vystavují riziku sankcí až do výše 200 tis Kč za každý rok neplnění.

Separační cíle pro obce a města

Rok	2025	2030	2035
Hodnota separačního cíle	60 %	65 %	70 %

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Dalším nástrojem je „sleva na skládkovacím poplatku“, což ve zkratce znamená, že obce mohou určité množství odpadu ukládat na skládku za stejnou cenu jako doposud, ale při překročení zákonem stanovené produkce skládkovaného odpadu v přepočtu na jednoho občana, bude další odpad ukládat na skládku za výrazně zvýšenou sazbu. V následující tabulce jsou uvedeny změny sazby za ukládání odpadu na skládku v následujících letech.

Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základ poplatku (Kč/t)	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030+
-využitelný odpad	800	900	1 000	1 250	1 500	1 600	1 700	1 800	1 850	1 850
-zbytkový odpad	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
-nebezpečný odpad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

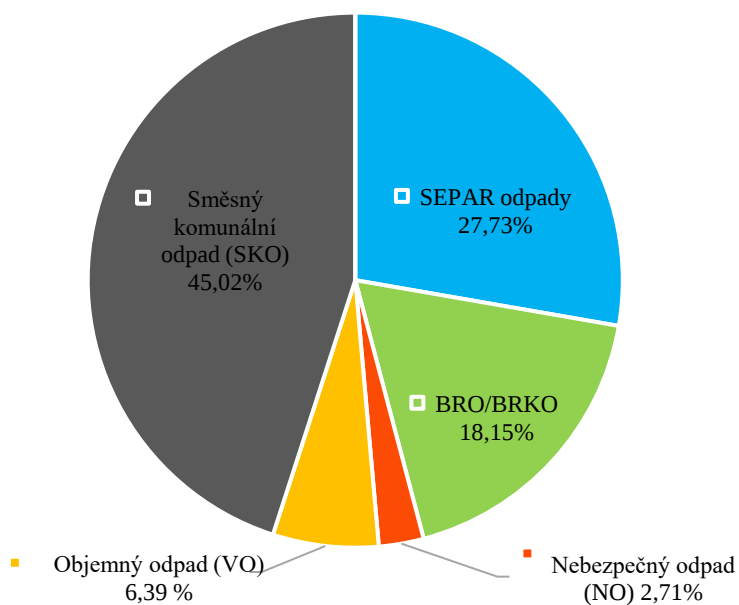
Mnoho změn a povinností, které nová legislativa přináší, bude mít v následujících letech přímý dopad na obce a jejich rozpočty, a proto je nutné se touto problematikou více zabývat. Obec Mníšek si za účelem posouzení aktuální připravenosti na plnění povinností nového zákona o odpadech nechala zpracovat analýzu odpadového hospodářství od nezávislé poradenské společnosti ARCH consulting. Rozsáhlá analýza všech aspektů systému odpadového hospodářství obce přinesla mnoho zjištění, která jsou uvedena v následujícím souhrnu nejdůležitějších zjištění.

Ekonomika odpadového hospodářství

Mezi zjištění analýzy patří nízká míra doplatku na odpadové hospodářství. V roce 2021 celkové výdaje na odpadové hospodářství (obsluha sběrných nádob a nakládání s odpady) činily 2 267 740 Kč.

Výdaje na OH v letech 2020 a 2021				
Položka	2020	2021	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
SEPAR odpady	556 648 Kč	628 957 Kč	72 309 Kč	12,99 %
BRO/BRKO	402 320 Kč	411 538 Kč	9 218 Kč	2,29 %
Nebezpečný odpad (NO)	57 213 Kč	61 458 Kč	4 245 Kč	7,42 %
Objemný odpad (VO)	271 049 Kč	144 912 Kč	-126 137 Kč	-46,54 %
Směsný komunální odpad (SKO)	928 022 Kč	1 020 875 Kč	92 853 Kč	10,01 %
Údržba zeleně	39 610 Kč	0 Kč	-39 610 Kč	-100,00 %
Výdaje celkem	2 254 862 Kč	2 267 740 Kč	12 878 Kč	0,57 %
V přepočtu na obyvatele	1 231 Kč	1 261 Kč	30 Kč	2,42 %

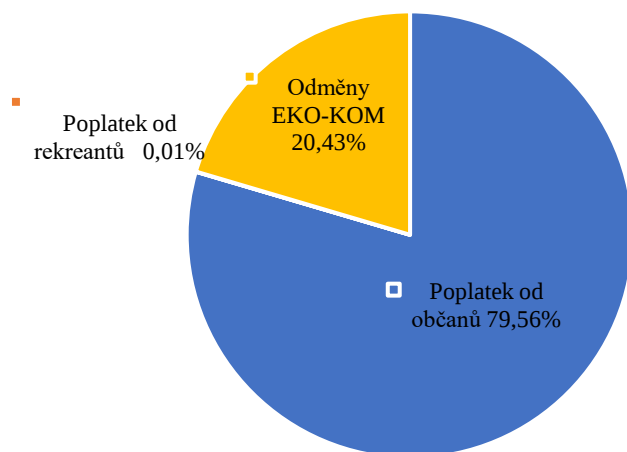
Výdaje na OH v roce 2021

Celkové příjmy (poplatek od občanů, poplatek od rekreatantů a bonusy EKO-KOM za zajištění sběrné sítě na tříděné druhy odpadů) byly ve výši 1 942 859 Kč.

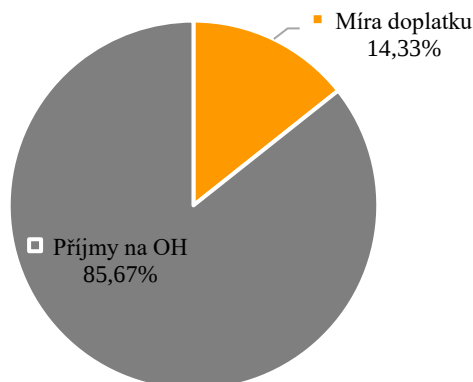
Příjmy na OH v letech 2020 a 2021				
Položka	2020	2021	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (Kč)
Poplatek od občanů	1 343 645 Kč	1 545 713 Kč	202 068 Kč	15,04 %
Poplatek od rekreatantů	200 Kč	200 Kč	0 Kč	0,00 %
Odměny EKO-KOM	329 153 Kč	396 946 Kč	67 793 Kč	20,60 %
Příjmy celkem	1 672 998 Kč	1 942 859 Kč	269 861 Kč	16,13 %
V přepočtu na obyvatele	913 Kč	1 080 Kč	167 Kč	18,26 %

Příjmy na OH v roce 2021

V roce 2021 tedy obec doplácela na odpadové hospodářství 324 881 Kč, což představuje **míru doplatku 14,33 %**. Doporučená výše doplatku dle společnosti ARCH consulting s.r.o. a Svazu měst a obcí ČR by neměla přesáhnout výše 25 %.

Míra doplatku obce na OH v roce 2021

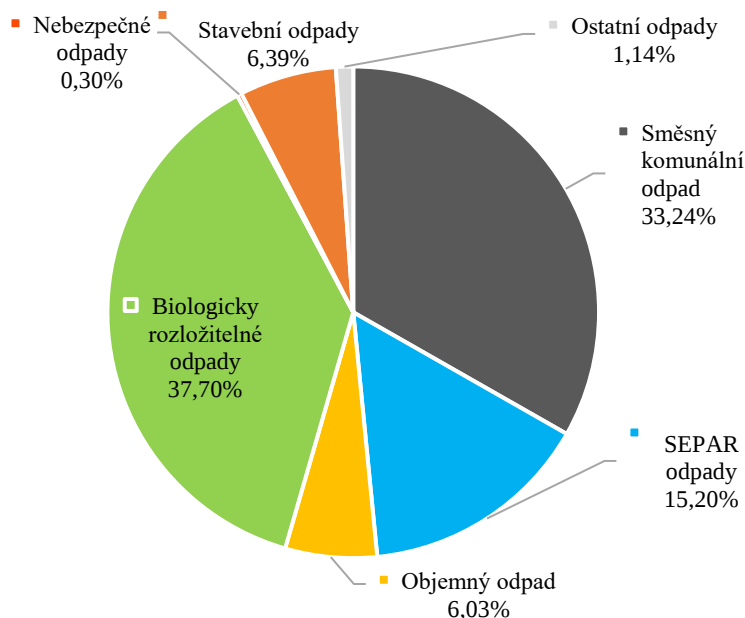
Produkce a nakládání s odpady v obci

V rámci skladby celkové produkce odpadů byly největšími položkami biologicky rozložitelné odpady (301,68 tun - 37,70 %) a směsný komunální odpad (265,98 tun – 33,24 %). Mezi další hlavní skupiny produkováných odpadů patřily separované odpady – papír, plasty, sklo a kovy (121,59 tun – 15,20 %), stavební odpady (51,10 tun – 6,39 %) a objemný odpad (48,26 tun – 6,03 %). Celkově obec Velká Dobrá dosáhla za rok 2021 orientační míry separace 57,63 %, což je nadprůměrná hodnota v rámci celorepublikového srovnání. Obec se tak již nyní přibližuje k požadované hodnotě 60 %, která je pro rok 2025 stanovena zákonem o odpadech.

Celková produkce skupin odpadů v letech 2020 a 2021

Název	Produkce 2020 (t)	Produkce 2021 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
Směsný komunální odpad	237,56	265,98	28,42	11,96 %
SEPAR odpady	136,98	121,59	-15,40	-11,24 %
Objemný odpad	66,59	48,26	-18,33	-27,53 %
Biologicky rozložitelné odpady	360,18	301,68	-58,50	-16,24 %
Nebezpečné odpady	4,58	2,41	-2,17	-47,38 %
Stavební odpady	97,38	51,10	-46,28	-47,52 %
Ostatní odpady	23,69	9,09	-14,60	-61,63 %

Celková produkce skupin odpadů v roce 2021

Dle benchmarkového ukazatele vykázala obec v roce 2021 **podprůměrnou** produkci směsného komunálního a objemného odpadu a **nadprůměrnou** produkci SEPAR odpadů v přepočtu na obyvatele – tento fakt lze považovat za pozitivní z hlediska „míry separace“. Produkce bioodpadu v přepočtu na obyvatele byla **podprůměrná** – tento fakt lze naopak považovat za negativní vzhledem k výpočtu míry separace.

V následující tabulce jsou shrnuty produkce vybraných skupin odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele v porovnání s benchmarkovými ukazateli.

Souhrn Benchmarků obce	
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2021	147,8
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	195,6
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2021	67,6
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	54,2
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2021	26,8
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 1001-4000 obyvatel 2021	46,8
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2021	167,7
Potenciál měrné produkce BRKO v kg/obyvatele ČR 2021 *	197,1

Dále je uvedena SWOT analýza, která stručně shrnuje veškeré zjištění analýzy odpadového hospodářství v obci Velká Dobrá.

SWOT analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
- Door to Door sběr BRKO - Vysoká produkce BRKO na obyvatele - Nízká produkce SKO na obyvatele - Nízká produkce VO na obyvatele	- Skládkování SKO a VO - Nedostatečná práce s občany – informování, vzdělávání, motivace
Příležitosti	Hrozby
- Zapojení podnikatelských subjektů - Zavedení kontrolních mechanismů - Zavedení motivačních systémů a zlepšení práce s občany (informování) - Změna koncového zařízení pro SKO a VO - Zřízení vlastního sběrného dvoru a RE-USE centra - Zisk nové smlouvy s dodavatelem služeb	- Sankce za nesplnění míry separace - Nárůst poplatků za ukládání odpadu na skládku - Nesplnění cílů odděleného soustředování odpadů pro rok 2025

Obec si klade za cíl na základě výsledků analýzy postupnými kroky změnit a optimalizovat současný systém nakládání s odpady v obci tak, aby byly splněny všechny zákonné povinnosti a minimalizovaly se dopady nového zákona na obecní rozpočet, a tudíž i na výši poplatku za svoz odpadu od občanů. O všech budoucích změnách v systému sběru a nakládání s odpady v obci budou občané včas informováni, nicméně již dnes je jisté, že bez spolupráce a většího zájmu o danou problematiku ze strany občanů nebude možné splnit požadavky, které na nás nová odpadová legislativa klade.